

Innosta oppilaita pyöräilyn monipuolisuuteen ja pyöräilytaitojen harjoitteluun. Helposti omaksuttava, rallitunnelmaa luova rata toimii opettajana ja tarjoaa lapsille uusia haasteita ja ajamisen iloa. Samalla oppii huomaamatta tärkeitä pyöräilytaitoja.

Pyöräradan rakentaminen koulun pihaan tai lähiympäristöön on nopeaa ja halpaa. Rata rajaa pyöräilyalueen selkeästi, jolloin niistä ei ole vaaraa alueen muulle toiminnalle. Radan viereen voi eristää esim. 10m x 25m lisäalueen, jossa voi testata kavereiden pyöräilytaitoja tai harjoitella ajotaitoja.

RADAN SUUNNITTELIJAT

Oppilaat on hyvä ottaa mukaan pyöräradan suunnitteluun ratamestareiksi. Eri-ikäiset ja -tasoiset pyöräilijät määrittävät rataa kokeillessaan, millainen olisi optimaalinen rata kaikille ja millaisia vaihtoehtoisia linjoja rata vaatisi. Radan loppuhiominen tapahtuu radan käyttäjien kesken opettajan valvonnassa. Rataa muokkaamalla tai muuttamalla lisätään ajomotivaatiota ja ratamestareiden suunnittelunohjeita.

RAKENNUSTARPEISTO

Tärkeimmät työkalut radan rakentamisessa ovat: rautaharava, lapio ja vesuri. Muuta tarpeista ovat merkkinauha, näppylähanskat sekä tietenkin maltti ja varovaisuus. Radan rakentaminen on toisinaan sotkuista puuhaa, joten oppilaita kannattaa ohjeistaa etukäteen talkoopäivän hanttivaatetuksella.

ALUE JA VASTUUT

Sijoita rata alueelle, jossa ei ole muuta (välitunti)toimintaa ja mahdollista liikennettä. Mikäli rata sijoitetaan koulun ulkopuolella olevalle puistoalueelle, neuvottele asiasta etukäteen kaupungin puistoalueista vastaavan tahon kanssa. Selvitä radalla ajamisen vastuut ja käyttöajat sekä tiedota niistä pyöräradan ohjeissa.

MAASTO JA MAAPOHJA

Paras maapohja pyöräradan rakentamiseen on alue, jossa on pieni korkeusero, jotta sitä voidaan ajaa tavallisella pyörällä. Reitillä on hyvä olla puita, kiviä, juuria ja pieniä kumpuja, jotka pakottavat miettimään ajolinjaa. Ne tuovat reitille vaihtelevuutta ja mielenkiintoa. Jo entuudestaan kulunut maapohja rullaa paremmin, eikä kasvuston alta tule enää uusia yllätyksiä. Huomioi rataa suunniteltaessa, että reitin maapohja kuivuisi sateen jälkeen mahdollisimman nopeasti.

REITTI

Reitti ei saa olla liian pitkä, jotta oppilaat jaksavat ajaa sen ”hyvällä sykkeellä”. Se motivoi ajamaan rataa useammin kertaan. Motivaatiota lisää, jos lähtö on maalia ylempänä. Pyöräsankareiden pilottireitit ovat olleet 30 s. – 1,5 min. mittaisia. Reitissä voi olla erilaisia linjavaihtoehtoja vaatimustason mukaan. Risteävältä reitiltä palaavien haarojen rakentamista kannattaa välttää onnettomuuksien estämiseksi. Lähdestä tulisi olla näköyhteys maaliin ajovuorojen rytmittämisen, mahdollisen ajanoton ja turvallisuuden vuoksi. Paras tapa lopettaa reitti on laittaa juuri ennen maalia ”vauhdit pois” -kurvi.

MUTKAT

Mutkien suunnittelulla hallitaan radan vauhtia. Mutkaa suunniteltaessa on hyvä kokeilla, millaisen vauhdin radan alkuosa tarjoaa ennen mutkaa, ja millä nopeudella reitti jatkuu kurvin jälkeen.

REITIN MERKKAUS

Nauhoita reitti, kun reitti on todettu vauhdin, ajettavuuden ja turvallisuuden osalta toimivaksi. Käytä paksua muovista merkkkausnauhaa, jota myy mm. rautakaupat. Reitti kannattaa merkata radan reunojen osalta molemmiin puolin, koska nauhat estävät ulkopuolisia harhautumasta radalle, helpottavat reitin hahmottamista ja tuovat ajajille rallifiiliksen. Käytä merkkauksessa puiden ohella kiviä tai muovisia auraskeppejä (ei puisia!). Muista keppien asettelussa: ulospäin radasta ja ajosuuntaan päin, jolloin keppi ei aiheuta vaaraa kaaduttaessa.

RADAN KÄYTTÖOHJEET (esimerkki)

- Muista pitää hauskaa!
- Tarkista pyöräsi kunto (renkaat, jarrut, pultit, jne.) aina ennen radalle tulemistä.
- Tutustu reittiin maltilla ja paina mieleesi radan haastavimmat kohdat.
- Huomioi radan muut käyttäjät ja anna jokaisen ajaa sitä, kuten haluaa.
- Reitille pysähtyminen on kielletty.
- Kypärän käyttö on pakollista, muitakin suojia (käsineet, polvisuojat, jne.) suositellaan.
- Mikäli rikot ratanauhan tai jotain muuta, korjaa se heti tai tiedota asiasta henkilöä, joka voi korjata asian. Rikkinäinen rata on turvallisuusriski.
- Ohjeista uusia käyttäjiä sekä tsemppaa ajokavereitasi!

Lisätiedot: kll.fi

Radan rakentamisen ohjevideo: <https://www.kll.fi/materiaalit/pyorasankarit/pyorasankarit-videot/>

ESIMERKKIRATA: SAVITAIPALEEN KOULUKESKUS

Merkitse radan lähtö sekä maali auraskepeillä tai kartioilla hahmottamisen helpottamiseksi. Maalin tulisi olla näköetäisyydellä lähdöstä ajojen rytmityksen, turvallisuuden ja mahdollisen ajanoton vuoksi.

Varaa lähtö- ja maalialueelle riittävästi tilaa odottajille. Maaliin ”vauhdit pois” -mutka.

Mutkat ja eri maastonmuodot tuovat mielenkiintoa, vaihtelevuutta ja haastetta rataan. Kokeile reitin toimivuus vauhdin, ajettavuuden ja turvallisuuden osalta ennen reitin merkkäämistä.

Reitti muodostuu maastoon jo muutaman kymmenen ajokerran jälkeen. Edistä reitin muodostumista rikkomalla maapinta radan rakennusvaiheessa esim. rautaharavalla. Hyödynnä mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia polkuja ja uria.

Kiinnitä ratanauha esim. kasvavilla puilla, kannoilla, kivillä tai kepeillä. Ratanauhan säästämiseksi merkkauhalla voi tehdä myös portin esim. kahden puun väliin.